

V Congrés del Sindicat de Periodistes de Catalunya. Informe de gestió de la Junta Executiva 2001/2005

A aquesta Junta Executiva sortint li ha tocat celebrar els deu primers anys del nostre sindicat i arribar a la primera dotzena dels de la seva vida. Una primera mirada de la situació de la professió ens podria portar al pessimisme o a l'escepticisme sobre les possibilitats futures. Tanmateix, el nostre missatge no pot ser-ho, ja que li ha tocat a aquesta junta començar a recollir els esforços desplegats en tots els anys anteriors.

D'entre els projectes fundacionals de l'SPC, en destacaven dos. Un, ho era pel seu perfil suposadament utòpic ja que pretenia aplegar en una organització de nivell estatal el conjunt d'una professió que es culpabilitza d'individualista i insolidària. Pocs mesos abans d'assumir el nostre mandat, al maig de 2001, es va constituir la Federació de Sindicats de Periodistes (FeSP) i hem pogut veure-la créixer amb vigor. Tancarem el 2005 amb set sindicats de periodistes, mes de 2.200 afiliats en el conjunt de l'Estat i iniciatives de noves organitzacions autonòmiques que poden concretar-se l'any vinent.

L'altre projecte, no comprés per gran part de la professió en el seu moment, era impulsar una iniciativa legislativa que permetés l'existència d'un Estatut del periodista professional similar als que hi ha en d'altres països europeus i que servís d'eina per defensar la nostra independència professional dels poders públics i privats. Aquesta iniciativa va saber guanyar-se el suport de la resta de les organitzacions sindicals i professionals de periodistes i el 22 de novembre passat, el projecte va ser admés a tràmit al Congrés dels Diputats i, encara que el resultat final depèn dels avatars del pols polític, sabem que hi haurà un estatut que reguli els drets i les responsabilitats de periodistes i empreses en relació al dret a la informació. Podríem dir, que en el *macro* de la professió, aquestes dues fites per si mateixes serien suficients per assegurar que si l'SPC no existís, caldria inventar-lo.

Però hi ha moltes més coses fetes en aquests últims quatre anys en l'entorn estricte de Catalunya i dels nostres afiliats. En primer lloc voldria centrar-me en l'acció sindical desenvolupada directament des del sindicat i que, com és lògic, es completa amb l'acció directa a les empreses que realitzen les nostres seccions sindicals i els nostres representants als comitès d'empresa.

Una de freda i una de calenta

Dos dels objectius que ens havíem marcat a l'inici del mandat eren superar el centenar de representants sindicals a les empreses en llistes de l'SPC i saltar el llistó dels mil afiliats. La sort ha estat desigual. El primer objectiu l'hem superat amb escreix i avui comptem amb 114 representants sindicals escollits en 39 empreses de comunicació catalanes, entre les quals hi ha les més importants.

En canvi, no hem pogut arribar a l'afiliat número 1.000; tot i que al llarg dels anys d'existència de l'SPC més de 1.500 periodistes han passat pel Sindicat. Tot i això, la morositat reiterada en el pagament de les quotes ens ha obligat a donar de baixa a poc més de dos centenars d'afiliats. Sens dubte la precarietat del sector ha pesat en aquest fet, ja que la immensa majoria de les baixes voluntàries són perquè hi ha companys i companyes que s'han vist obligats a deixar la professió, desnonats per l'atur o farts que els seus serveis es paguessin a preus de misèria. Tenim afiliació a tot Catalunya, tot i que el gruix es concentra a l'àrea de Barcelona. També n'hi ha a d'altres punts de l'Estat i fins i tot onze a l'estranger.

Els Estatuts de l'SPC estableixen que els seus organismes de base són les seccions sindicals. Malauradament només n'hi ha set de constituïdes a: Agència EFE, Diari de Tarragona, El Periódico, El País, La Vanguardia, Ràdio Nacional d'Espanya a Catalunya, TVE, TV3 i la Televisió Municipal de Terrassa. Tant en el cas de la nostra representació sindical com en el de les seccions sindicals estimem que la nostra presència i implantació orgànica podria ser molt més gran si els afiliats s'atreuissin a donar el pas d'assumir alguna responsabilitat sindical i no es deixessin portar per la comoditat de pensar que "el sindicat ja m'ho arreglarà". I ho fem sempre que podem, però no hem nascut amb la intenció de ser una organització cupular, sinó un sindicat que s'alimenta des de les bases.

La nostra acció sindical

Les accions en aquesta àrea han anat encaminades a desenvolupar una política sindical basada en la creació i el manteniment de l'ocupació i la lluita contra la precarietat laboral. També s'ha treballat amb gran interès en allò que es refereix a la qualitat laboral i de vida a la feina, procurant, per exemple, l'ampliació dels permisos per atendre necessitats familiars. Hem posat especial èmfasi en temes socials que beneficiessin especialment les dones i en això s'ha incidit a les negociacions col·lectives, com l'ampliació de les cobertures socials i la conciliació de la vida laboral i familiar.

Una ressenya de totes les intervencions de la secretaria d'acció sindical, ens posaria davant una llarga llista que abraçaria no només aquesta acció pròpiament dita, sinó altres aspectes relacionats amb la vida dels treballadors a l'empresa: convocatòria d'eleccions sindicals, creació de comitès d'empresa, delegats de personal i la constitució de seccions sindicals. Hem intentat fer una tasca integral que abracés tots els camps de la vida sindical i el dia a dia als mitjans, fins i tot el foment de l'afiliació. Aquesta política d'acció sindical ha transcendit a la mateixa secretaria i ha sigut desenvolupada pel conjunt de la direcció del sindicat, que sempre ha tingut clar que calia treballar amb tot l'entestament en el manteniment i millora de l'ocupació i en la lluita contra la precarietat laboral.

Negociació col·lectiva. Les actuacions realitzades en aquest àmbit han sigut múltiples. Evitarem el detall per empreses, fent una descripció general agrupant els sectors en els quals més s'ha incidit.

-Premsa Diària i Agències Informatives: S'han negociat 20 convenis col·lectius, alguns dels quals de nova creació. El volum de persones afectades per aquests convenis supera els 2.000 treballadors i abraça tot Catalunya. Sempre s'ha intentat evitar la pèrdua del poder adquisitiu d'acord a l'àmbit geogràfic. En conjunt, sempre hem mantingut una ràtio que va del 0,5 a l'1,5% de l'IPC de Catalunya. També s'han establert mecanismes per al manteniment i la creació d'ocupació. El nombre de nous llocs de treball o la regularització dels que hi havia en situació irregular es situen en més de 35, sempre mantenint les condicions del propi conveni de l'empresa en la qual desenvolupaven la seva tasca.

-Premsa no Diària: Els paràmetres de negociació han sigut similars als que s'acaben de descriure. Sobretot s'ha buscat que les categories s'ajustessin a la realitat del treball que es realitza. Potser per la vigència d'un conveni estatal del sector, que en la seva última revisió ha introduït la categoria d'*ajudant*, que ha donat màniga ampla a les empreses, és molt freqüent en aquestes publicacions fer contractes d'*ajudant de redacció* quan, en puresa legal, s'haurien d'estendre contractes en pràctiques als joves informadors amb menys de quatre anys de llicenciatura. S'abusa dels contractes d'*ajudant de redacció* perquè són més barats que els de pràctiques, segons marca el conveni.

Hem aconseguit convenis de nova implantació que superen amb escreix el de referència estatal, no només a nivell salarial, sinó també en temes socials com l'ampliació per a les excedències maternals fins als dos anys amb reserva del lloc de treball (l'Estatut dels Treballadors en marca un) o la jornada continuada amb reducció d'una hora i sense reducció salarial fins que els menors compleixin vuit anys. Una de les constants d'aquest sector és que la contractació, quan n'hi ha, es fa per sota del que correspon i que molts joves llicenciats són contractats com a auxiliars administratius quan des del primer moment fan tasques d'informadors.

-Radiodifusió: Al no haver-hi conveni marc d'àmbit estatal, les negociacions es limiten als convenis col·lectius d'empresa. Això origina una gran diversitat de condicions laborals a les diferents cadenes i emissores, tant públiques com privades. Entre les públiques, cal distingir en funció de l'administració titular: estatal, autonòmica i municipal. La majoria d'aquestes no estan adscrites a l'ajuntament corresponent, sinó que són organismes autònoms, és a dir, empreses per gestionar l'emissora municipal.

Encara que s'han donat passes importants en la creació de convenis col·lectius, queda molt camí per recórrer si tenim en compte que hi ha 150 emissores locals a Catalunya, 80 de les quals tenen més de sis treballadors en plantilla. La dispersió de les emissores per tot el territori nacional fa molt complexa l'activitat sindical no només per la ubicació territorial, sinó també per la desconexió entre els seus treballadors i la nostra carència d'una estructura sindical descentralitzada en capitals de província o comarca que permetés una aproximació més gran. La situació

laboral de la majoria és molt precària, i la desregulació total es nodreix amb col·laboradors gratuïts en un percentatge elevat. On l'SPC ha pogut intervenir, la situació s'ha reconduït i s'han assolit condicions laborals més dignes. És un sector en el qual caldrà incidir de manera prioritària per aconseguir una aproximació sindical i una actuació més directa.

-Televisió: Hi ha gran similitud amb el que s'acaba d'explicar. Mentre que a les grans cadenes públiques les relacions laborals estan reglades des de fa anys, a les privades no ho estan tant, i les seves condicions estan per sota. Una cosa similar passa entre les televisions locals de capital públic i les privades *strictus sensu*, on les condicions laborals de les privades solen ser inferiors a les públiques. Són nombroses i diverses les categories laborals que intervenen en l'elaboració del producte televisiu general i de l'informatiu: redactors, càmeres, tècnics de só, realitzadors, productors, tècnics de plató, etc... Aquesta pluralitat de tasques porta a què el sindicalisme dels treballadors de la informació no trobi prou eco en el conjunt del personal d'aquests mitjans i que els interessos sindicals es vegin confusos i atomitzats en parcel·les productives mal enteses o no prou explicades.

L'SPC ha intervengut directament en moments de crisi i/o conflicte laboral, i s'ha demostrat que la força dels treballadors ha d'anar unida per aconseguir objectius comuns, que són el manteniment dels llocs de treball i unes condicions laborals dignes. En aquest mercat de treball, s'imposa cada cop més el recurs de productores privades per a la realització de continguts. Aquesta externalització de la producció, no afecta només els programes d'entreteniment, sinó també els informatius la qual cosa està augmentant la precarització laboral. Això està auspiciat principalment pels mitjans públics, nacionals i locals. A Catalunya, hi ha censades i associades a la Xarxa de Televisions Locals (XTVL) 96 emissores entre públiques i privades. Cap d'elles té conveni col·lectiu propi i molt poques, representació sindical. La mitjana de treballadors per emissora és de quinze, però n'hi ha que superen la trentena d'empleats.

-Periodisme Digital: Aquest nou sector està entrant amb força en el camp de la informació i és una porta oberta a la creació d'ocupació, tot i que el que genera normalment és d'una extrema precarietat en el sector privat, fins al punt que la gran majoria dels treballadors que hi ha són col·laboradors sense cap tipus de relació contractual. Al sector públic, les empreses de periodisme digital solen tenir unes condicions laborals acceptables i la majoria dels seus treballadors disposen de contracte, tot i que assimilat per decisió unilateral de les empreses al conveni col·lectiu d'Oficines i despatxos. És un sector molt atomitzat per la seva natural possibilitat del teletreball, la desregulació laboral és extrema i només hem pogut intervenir per millorar les condicions laborals i salarials dels treballadors en les empreses de capital públic. A les dues en les quals hem intervingut, s'ha pogut abandonar el conveni d'Oficines i despatxos i arribar a acords d'empresa o convenis propis de les característiques de producció del periodisme digital. És un sector en el qual hi ha molta cosa per fer, tant per part dels treballadors com dels sindicats.

Al mes de novembre de 2003, amb la col·laboració del Grup de Periodistes Digitals (GPD) , l'SPC va realitzar una enquesta entre els professionals del sector que va permetre elaborar el primer *Informe Sobre la Situació Laboral i Professional dels Periodistes Digitals a Catalunya*. Els resultats es van presentar en unes jornades realitzades al centre cívic de la Casa Elizalde on es va discutir també sobre la situació del sector.

- CCRTV: Al 2002, des dels respectius comitès, es van negociar els Convenis de TV3 i de Catalunya Ràdio, per un període de quatre anys (2001-2004), en tots dos casos. Malgrat l'entossudiment de l'empresa que impedia un increment salarial superior a l'IPC estatal, es va aconseguir un important augment alternatiu a través d'unes quantitats destinades a un apropament dels nivells inferiors, que va comptar amb el suport dels col·lectius més ben pagats que representem, i a una reclassificació i revaloració de categories (només a TV3) que va beneficiar fonamentalment les categories baixes de la plantilla.

- Reporters gràfics: Al marge de les actuacions laborals comuns als altres treballadors de premsa, la particularitat del treball dels companys gràfics ens ha fet actuar en relació al col·lectiu en d'altres àmbits no empresarials. En ocasió del Fòrum de les Cultures de Barcelona del 2004; l'SPC va aconseguir que l'organització canviés les condicions d'ús dels treballs dels fotògrafs, limitant els seus drets d'explotació: que tornessin els originals i reconeguessin als fotògrafs la propietat de les imatges. Igualment es va obtenir l'augment de les remuneracions de la tarifa bàsica, que va passar a comptar-se per hores des del moment de sortir el fotògraf fins a la finalització del treball, esperes incloses, la qual cosa es va incloure en el contracte, tot i que altres entitats ja havien donat per bones les primeres condicions i tarifes establertes per l'organització.

Aquell mateix any vam intervenir també en el conflicte amb la premsa gràfica durant un desnonament al carrer Robadors de Barcelona, després que la Guàrdia Urbana colpejés un càmera de TVE i un fotògraf del diari *El Mundo*. Vam participar a la mesa de diàleg amb el regidor de Mobilitat i Seguretat, en la qual es va acordar col·laborar amb la GU en casos de conflicte i establint contacte directe responsable amb el cos de guàrdia i l'Intendent de la GU per poder-se comunicar davant eventuais conflictes. El Sindicat també ha denunciat diverses situacions que s'han produït en aquests quatre anys d'agressions a fotògrafs mentre feien la seva feina.

Igualment, la secretaria de Fotògrafs ha fet un peritatge representant l'SPC en el pleit contra Hermes editorial, sobre l'autoria dels treballs de diversos fotògrafs que, sense ser de l'SPC, requerien la nostra intervenció. En aquesta mateixa línia d'actuació s'ha intervingut com a testimoni i expert en dos judicis contra l'empresa editorial HYMSA per l'ús de material fotogràfic i literari de la revista *Clara* en l'edició mexicana per part d'una societat participada.

Acció als Mitjans Públics

La secretaria de Mitjans Públics ha intentat aglutinar en una anàlisi general la globalitat i complexitat dels tres nivells de mitjans públics presents a Catalunya: estatals, autonòmics i locals. I a aquest efecte ha organitzat algunes reunions en què la diversitat de les situacions (amb centres decisoris de les empreses situats a Madrid, a Barcelona, o a cada ajuntament) i els problemes d'horaris i de disponibilitat només han permès tractar els temes generals de forma breu, mentre que a cops es reunien en sessions monogràfiques d'àmbits com RTVE, EFE o altres. Això pel que fa a la totalitat de les problemàtiques (laboral, professional, política). Sí es constata que les empreses d'aquest sector són les que amb més naturalitat assumeixen la necessitat d'organització pròpia (les seccions sindicals), ni que sigui per mantenir l'autonomia respecte dels altres sindicats, força implantats, de la nostra base social.

A nivell general, i en treball comú amb la FeSP, s'ha enriquit la nostra aportació a un nou model de mitjans públics, i s'ha concretat en els diferents àmbits legislatius: parlament espanyol, parlament català, i en alguns casos de RTV local, com és BTV, de l'Ajuntament de Barcelona. Això ha donat lloc al document FeSP de nou model de MMPP, a declaracions programàtiques davant les eleccions catalanes, i a múltiples pronunciaments relatius al retard en la reforma dels MMPP, a les vulneracions de l'esperit de consens del debat Audiovisual del 1999 o a l'exigència de canvis en equips directius d'acord amb els principis de professionalitat i independència. També s'ha treballat dins de la Comissió de MMPP del Col·legi de Periodistes, en pugna amb tendències moderadores o relativitzadores de la urgència de la reforma dels mitjans, tant en època CiU com del tripartit. I s'ha col·laborat de ple en el segon document del Col·legi (2004) referit a aquesta reforma. S'ha intervingut al màxim en el procés de reforma des de dins de la CCRTV, especialment a TV3, donant suport a la línia de consens de Miquel Puig, pressionant per la substitució del director Lluís Oliva, i després per l'imposat a Puig, Joan Oliver, superconnotat políticament; així com per la del Cap d'Informatius que encara mantenia Puig (i designat també des de la Generalitat), Josep Mª Torrent, que va dimitir arran del mal cobriment de la mort d'Ernest Lluch. I, finalment, es va denunciar amb la veu més alta que ningú la destitució de Puig, amb concentracions davant de TV3 i del CAC, junt amb els comitès professionals i d'empresa de TV3 i de CatRàdio.

A RTVE i EFE s'ha assistit als moments àlgids de manipulació política, i companys de MMPP del sindicat han estat en primera línia de les denúncies en casos com la vaga general del 2002, el *Prestige* i, sobretot la guerra d'Irak, organitzant fins i tot una roda de premsa al Col·legi de Periodistes, amb forta difusió. A RNE i a EFE s'ha estat al capdavant de l'exigència de canvis en els equips directius després dels nous governs a l'Estat i a Barcelona : no sols per haver estat nomenats en seu moment amb criteris polítics, sinó que aquests els havien refermat de sobra amb actuacions contràries als criteris professionals.

A COM-Ràdio i La Farga s'ha anat seguint amb menys continuïtat en els intents de fer-se amb un Estatut de Redacció; que també han mobilitzat

els companys de RTVE i EFE, i la falta de criteris professionals en la forma de gestió i en els nomenaments. A BTV la prioritat ha estat l'estabilitat laboral i la subrogació del personal per part de les noves productores adjudicatàries.

Finalment, la problemàtica dels blocs electorals minutats als mitjans audiovisuals públics, impulsada des dels comitès professionals de la CCRTV, l'ha assumida el sindicat donant suport a les seves iniciatives sense oblidar però que difícilment es pot garantir l'abolició dels blocs sense la reforma integral de les formes de gestió i control, que garanteixen directors generals i consells d'administració professionals i independents. Ara, davant la pròxima discussió de tres lleis audiovisuals al Congrés i de dues al Parlament, junt amb els criteris d'adjudicació de la TDT per a les Tv locals, la secretaria de Mitjans Públics continua marcant posició i exigint el compliment dels compromisos pendents de cara a la democratització, i dels requisits d'estabilitat laboral i professional per a l'adjudicació de noves llicències. En l'àmbit electoral, es van superar positivament els reptes a TV3 i Catalunya Ràdio, on per primer cop ens presentàvem en solitari a les eleccions sindicals, amb un vot hegemònic a les redaccions i aconseguint el segon lloc a TV3 i el primer a CR.

Ràdio i televisió local

Com indicàvem anteriorment l'actuació sindical en l'àmbit de les emissores de ràdio i televisió locals és una de les assignatures en les quals l'SPC ha d'aprofundir la seva actuació. Els contactes establerts amb alguns mitjans en els quals hem ajudat a solucionar conflictes o negociar convenis no ha estat suficient per establir una política de conjunt. Prova de la ja manifestada complexitat del sector és el document elaborat per l'SPC sobre mitjans locals. És un bon començament i hem de seguir incidint en aquest document que encara no ha obtingut la resposta de les entitats municipalistes (FMC i AMC).

En aquests mitjans, hi ha forts dèficits tan laborals com professionals, però per poder abordar aquest darrer, cal aconseguir l'estabilitat dels contractes. Com acostumem a comprovar, aquesta inestabilitat laboral fa que no es plantegin les demandes professionals per temor a què els contractes no siguin renovats. La situació és encara més complicada als mitjans privats, amb interessos encara més dispars i amb una situació laboral més precària. Esperem que quan s'aprobi la Llei de l'Audiovisual les coses millorin també als mitjans locals, davant d'una normativa que obligarà tothom.

La comunicació de l'SPC

Un altre aspecte important de la tasca realitzada en aquest període ha sigut la potenciació de la comunicació amb l'afiliació i amb l'entorn general de la professió i de la societat catalana. Una tasca que caldrà seguir millorant, però que ens ha donat bons resultats a través dels diferents mitjans utilitzats.

Fil Directe: Les possibilitats tècniques a l'abast del Sindicat han permès en aquest mandat fer un salt qualitatiu en matèria de comunicació. La primera va ser l'impuls d'un butlletí electrònic que s'envia a l'afiliació i a una bona part de la professió del qual s'han fet 40 edicions. Amb les vuit inicials de butlletí en paper fan el número 48 al qual s'ha arribat en el moment de redactar aquest informe. El primer butlletí electrònic es va enviar el 15 de febrer de 2002, és a dir, tres mesos després de la presa de possessió d'aquesta Junta. Malauradament, les possibilitats econòmiques no han estat al mateix nivell de les tècniques i ha quedat suspesa l'edició en paper del *Fil Directe*, amb uns continguts més de reflexió i debat que d'informacions i el darrer número va sortir l'abril de 2003, coincidint amb el festival contra la guerra d'Iraq organitzat per la Plataforma Cultura i Espectacles contra la guerra de la qual formava part el Sindicat.

En total s'hi han publicat 425 notícies, amb aquestes temàtiques: Denúncies per actuacions de les empreses (52: Premsa –18-, TV Privada –12-, Ràdio Privada –12-, Mitjans públics de diferent titularitat –6-, Agències –3- i una a Gabinet de Premsa); Temes internacionals (28), Regulació de la professió (25), Guerra d'Iraq i cas Couso (22), Llibertat d'expressió (19), FeSP i sindicats FeSP (19), Eleccions sindicals (19), Negociació col·lectiva (19), CCRTV (19), Trobades professionals i sindicals (19), SPC (18), RTVE (17), Persones (13) Mitjans Públics (12), Violència contra periodistes (12), sentències contra mitjans per denúncies dels treballadors (12), Presència de l'SPC en manifestacions i vaga 20-J (10), Corresponsals i col·laboradors (10), Dret a la Informació i manipulació (9), Estudiants en pràctiques (8), Igualtat de gènere (9), Internet i periodisme digital (7), Premsa (6), Emissores municipals (5), Fotògrafs (6), Sentències contra mitjans per informacions publicades (5), Formació (4), Publicacions (4), Drets d'autoria (3), Comitès professionals i Estatuts de redacció (3), Pressions sobre periodistes (3), Precarietat –en el seu aspecte genèric– (3), Reforma Estatut i Dret de la Informació (3), Altres entitats del sector (2), Educació i comunicació (2) i Diversos (10).

- www.sindicat.org: La pàgina web del SPC també ha rebut l'impuls definitiu i és ja un espai de referència per a la informació del sector, tant pel seguiment de l'actualitat que se'n fa com per la documentació que s'hi ha incorporat. En el moment de redactar aquest informe, a la pàgina web es poden consultar prop de 200 notícies, uns 130 comunicats del Sindicat, sigui com a organització com a tal, o amb la firma de les seves seccions sindicals o a través d'organitzacions i plataformes en les quals participa com la FeSP o el Fòrum d'Organitzacions de Periodistes. També s'hi reproduïxen comunicats d'altres instàncies pròximes al Sindicat tot que alienes a la seva organització, com comitès d'empresa, assemblees o plataformes cíviques. Igualment hi ha articles d'opinió i entrevistes que s'ha cregut oportú reproduir o fets expressament per al Sindicat i també hi ha penjats 123 convenis d'empreses del sector de la comunicació.

Comunicats. En aquests quatre anys, el Sindicat ha emès 110 comunicats, repartits per les diferents temàtiques:

Mitjans Públics

24

<i>(CCRTV, RTVE, RNE, Catalunya Ràdio -inclou mobilització conveni-, projecte privatització Canal 9, IB3, regulació general MMPP)</i>	
Regulació laboral i professional	16
Dret a la informació i manipulació	15
<i>(inclou casos Carmel, assalt a una escola Hospitalet...)</i>	
Denúncia actuacions empresarials	9
<i>(Antena3, Som Ràdio, Onda Cero, El Mundo, Avui, RBA...)</i>	
Suport vagues i mobilitzacions	8
<i>(EFE, Vanguardia, vaga general 20-J...)</i>	
Denúncies agressions a periodistes	8
<i>(Raval, Blanc i Blau, El Periódico, Cimera Europea, Correbous...)</i>	
Llibertat d'expressió	7
<i>(inclou casos LmRabet, Gara, La Realidad, Llei Enjudiciament civil...)</i>	
Guerra Iraq <i>(inclou cas Couso)</i>	5
Vinculació 1 i 3 de maig	4
Repressió sindical i precarització	4
LSSI i regulació Internet	3
Diversos	7

És un llistat aproximat i orientatiu perquè els temes es solapen. Quan es denuncien actuacions empresarials concretes, també s'està parlant de precarietat laboral. I quan es defensa la regulació laboral de la professió, també. Es pot afirmar sense por a equivocar-se gaire que l'SPC ha sortit a l'opinió pública sempre que ha convingut i ha donat resposta a quasi totes les qüestions sobre les quals calia un posicionament de les organitzacions del sector fent-ho, també la majoria de les vegades, en solitari i/o sent la primera veu en alçar-se per fer sentir el parer del col·lectiu.

Demarcacions

Tot i hi ha des del començament la voluntat d'assolir una sòlida implantació territorial de l'SPC i que s'han fet esforços per estendre la nostra acció a totes les demarcacions, la realitat és que fora de Barcelona només hem arribat a aquesta solidesa a Tarragona i a les Terres de l'Ebre. Allà hi ha un ferm grup de companys que han treballat de manera estreta amb l'Executiva i han desenvolupat una tasca eficient i eficaç. Al llarg d'aquests quatre anys el nombre d'afiliats a l'SPC a Tarragona ha tingut un creixement considerable, de prop del 50%, per mantenir-se en els darrers dos anys a l'entorn dels 50-60 afiliats, una bona part dels quals són periodistes gràfics i de mitjans escrits, concentrats a la ciutat de Tarragona i al Baix Ebre i amb presència també a Reus, Flix i altres poblacions del Camp de Tarragona. Cal destacar l'impuls que s'ha fet a les Terres de l'Ebre on s'ha arribat a acords de col·laboració amb l'Associació de Comunicació de la Regió de l'Ebre (ACRE).

En representació sindical, en la part negativa, es va perdre l'hegemonia al comitè d'empresa del *Diari de Tarragona* passant la majoria a favor d'un altre sindicat arran d'una campanya bruta de desprestigi contra els nostres representants. El resultat s'ha vist recentment a la negociació del conveni en què s'ha perdut la fermesa sindical de negociacions anteriors ja que no depenen principalment de l'SPC.

S'ha obtingut també representació en les eleccions a delegat de personal d'Ona Catalana a Tarragona i s'han constituït seccions sindicals a *Diari de Tarragona* i a l'emissora municipal de Flix on també s'és present en la negociació del conveni. També cal destacar les accions puntuals i els contactes realitzats a *El Punt*, *Més Tarragona*, *La Vanguardia* i en l'assessorament jurídic per a casos d'acomiadaments i sancions en la qual cosa ha estat fonamental l'acord de col·laboració amb un bufet d'advocats de Reus que ha obtingut les millors condicions a favor dels treballadors en tots els casos que s'han plantejat. Afegim que la Junta de Tarragona va recórrer a la comissió de garanties per saber si un afiliat amb responsabilitats directives d'un mitjà de comunicació tenia dret de rèplica per unes crítiques fetes per un periodista que l'acusava de represàlies laborals, qüestió que va ser reconeguda per la Comissió.

- *Jornades i presència en altres àmbits*

L'SPC no partia de zero en l'organització d'actes i jornades ja que a l'any 2000 i 2001 va co-organitzar amb el Col·legi de Periodistes a Tarragona les Primeres jornades de la Comunicació. Un centenar de periodistes van assistir al mes de maig de 2001 a les que es van fer al Port de Tarragona i n'hi va haver una segona a Reus, a l'abril de 2002, com a prèvia a la Tercera Convenció de Periodistes feta del 18 al 20 de maig del 2002 al Palau de Congressos de Tarragona i en les quals es va debatre, entre altres qüestions, l'Estatut Professional del Periodista i la Llei de Drets Laborals dels Periodistes. Cal destacar també l'organització d'unes jornades a Tortosa per tractar de la situació laboral dels corresponsals i en la que es va aprovar un Manifest de Tortosa. Una jornada feta el 18 d'octubre de 2003 en el marc dels actes del desè aniversari del SPC. L'SPC a Tarragona ha participat també en col·loquis amb polítics i en les cinquenes jornades de comunicació de Reus per parlar de la situació laboral dels periodistes, en els actes de protesta a la guerra d'Iraq i en els actes del Primer de Maig juntament amb altres sindicats a Tarragona.

Des de 2003 es manté un acord de col·laboració amb la unitat de comunicació de la Universitat Rovira i Virgili per vetllar i assessorar en les pràctiques externes dels estudiants de periodisme i comunicació audiovisual en les diferents empreses periodístiques de Tarragona. En aquesta línia cal mencionar la conferència feta aquest any als estudiants per part del Secretari d'Universitats del SPC.

- *Comunicats*: Al llarg dels darrers quatre anys s'han elaborat comunicats propis o s'han divulgat altres de genèrics sobre aspectes laborals i sindicals i que s'han distribuït a la llista interna d'afiliats i als diferents mitjans de comunicació. En algunes ocasions els comunicats han anat acompanyats d'algun tipus de pressió, gestió o denúncia. Entre altres cal destacar els comunicats de denúncia per les condicions de precarietat en diverses corresponsalies com EFE o COM, defensant el dret a la informació després de l'acomiadament de la cap d'informatius del gratuït *Més Tarragona* pel cas Terres Cavades, la denúncia per diverses agressions o amenaces a informadors gràfics en els partits del Nastic de

Tarragona, la celebració de correbous a les Terres de l'Ebre, les dificultats d'accés en alguns actes i especialment en els edificis judicials (uns casos que s'han repetit i que ha provocat diverses entrevistes amb el president de l'Audiència Provincial de Tarragona i amb el gabinet de premsa del TSJC), agressions en determinats actes o per denunciar actituds prepotents de polítics o gerents com el de Calafell que va denunciar vuit periodistes per informacions publicades sobre una denúncia veïnal.

Estudiants en pràctiques

En aquests quatre anys s'ha fet un esforç important per tractar de regular la utilització perversa de les pràctiques dels estudiants de periodisme a les empreses. Tot i que és un tema molt complex, estimem que hi hagut progressos, malgrat que siguin més lents del que requereix la urgència de la regulació. La Conferència de Degans de Ciències de la Comunicació – celebrada a Barcelona –, per primera vegada, va aconseguir que totes les facultats firmessin un document conjunt amb aquesta intenció. Sens dubte és insuficient, però s'ha aconseguit que les facultats en el seu conjunt admetin la necessitat de regular les pràctiques. A més d'una resposta prolixa a aquest document, la FeSP va assistir a la següent reunió de la Conferència de Degans, celebrada a Sevilla, on va exposar la pobresa d'aquell document.

Paral·lelament l'SPC ha elaborat un document de mínims que s'ha fet arribar a totes les facultats catalanes i s'han tingut trobades amb la majoria dels degans per exposar-los les nostres exigències. Cal dir que tant per part de la UAB com de la Pompeu Fabra, hem tingut una excel·lent recepció i que la primera ja ha posat en pràctica part de les nostres propostes com la limitació estricta del calendari de pràctiques i, a més, ens ha convidat a organitzar trobades amb els alumnes per informar-los de la nostra tasca sindical. Hauria de ser intenció de la nova Junta aprofundir en aquest aspecte que s'ha convertit en un autèntic motor de la precarietat.

Igualtat de gènere

La secretaria de la Dona treballa per a la igualtat d'oportunitats d'homes i dones periodistes als mitjans, per la millora de la situació laboral i professional de les dones periodistes i en la promoció de la conciliació de la vida laboral i familiar entre els homes i dones periodistes, àmbit sobre el qual s'ha estat treballant més activament en els darrers anys. Per això es va organitzar amb èxit una jornada per informar sobre la llei vigent de Conciliació de la vida laboral i familiar al 2001 amb la col·laboració de l'ICD i es va començar a realitzar un estudi de la situació i una difusió de les lleis de conciliació existents entre el col·lectiu dels/les periodistes.

L'any 2003 es va dur a terme un projecte més ambiciós: la realització d'una enquesta a les dones periodistes que treballen a Catalunya i un informe posterior sobre la seva situació: *Conciliar vida laboral i familiar: tasca impossible per a les periodistes?* Aquest informe ha tingut difusió en diversos forums i taules rodones. Al 2004 vam començar, també amb el suport de l'ICD, una sèrie d'accions formatives sobre noves tecnologies de

la informació per a dones periodistes, a través de tres mòduls formatius per a la realització de pàgines web i per iniciar-se en programes com el Photoshop i el QuarkXpress.

Hem de destacar la col·laboració amb altres entitats de dones de Catalunya, com ara el Centre de Cultura Francesca Bonnemaison o l'Associació de Dones Periodistes de Catalunya, en la realització dels nostres projectes, i el nostre interès en continuar treballant en xarxa per poder incidir amb més efectivitat i de forma transversal en la societat per tal de donar més visibilitat a la situació laboral i professional de les dones periodistes i als continguts informatius amb una visió de gènere. La secretaria de la Dona de l'SPC ha estat una de les entitats promotores de la Xarxa Internacional de Dones Periodistes i Comunicadores a l'Estat Espanyol, de recent creació.

Aquest any 2005, en el marc del Congrés de l'SPC, s'ha organitzat el seminari per a periodistes *Dones i diversitat cultural als mitjans. Una imatge estereotipada?* per tal de debatre sobre la imatge que els mitjans donen sobre dones i diversitat.

Serveis de l'SPC i de la FeSP

Per al benefici de l'afiliació, l'SPC disposa d'un eficient servei d'assessorament jurídic, que ens ha servit repetidament per frenar els excessos de les empreses o la vulneració dels contractes i condicions de treball. Podem dir, que aquest és el nostre servei estrella; ja que aquests excessos són cada cop més freqüents i la imaginació d'algunes empreses per generar-ne de nous sembla no tenir límits. En relació als serveis que es faciliten a l'afiliació en descomptes i/o millores en l'atenció a diferents comerços, actualment en disposem de més de 150, alguns dels quals són d'establiments de fora de Catalunya i són compartits per la resta dels sindicats de la FeSP. La part més gran d'aquests serveis estan vinculats a sanitat i viatges/turisme. Alguns són força avantatjosos i la bondat de les seves prestacions han sigut contrastades. És previst que aviat estiguin allotjats a la web de la FeSP discriminats per categories (assegurances, automoció, esports, oci...).

- Federació de Sindicats de Periodistes

Des del mes de maig de 2001, l'SPC està integrat dins de la Federació de Sindicats de Periodistes (FeSP), data del Congrés constituent. Disposem de quatre representants a la Junta Executiva federal. Aquesta presència es veurà ampliada a cinc abans de finals d'aquest any donat l'augment de la nostra afiliació. El més significatiu de la nostra presència a la FeSP es elloquent ja que el mateix secretari general, Enric Bastardes, reelegit al congrés del maig passat, és membre d'aquesta Executiva. En aquest moment constitueixen la FeSP, a més de l'SPC, els sindicats de periodistes de Madrid, Andalusia, Illes Balears, La Rioja, Canàries i Galícia. A través de la FeSP hem participat com a coorganitzadors de la III Convenció de Periodistes convocada pel Fòrum d'Organitzacions de Periodistes (FOP), a Tarragona, el 2002 i som ponents a la IV Convenció, a celebrar a Gijón els dies 4, 5 i 6 de novembre.

Hem tingut també un clar protagonisme a la I Trobada de Periodistes de la Mediterrània, celebrada a Almeria el mes d'abril passat, amb la presència de més de 150 periodistes de la regió, que van aprovar, entre d'altres resolucions, la nostra proposta d'Estatut del Periodista en Zones de conflicte. La FeSP ha sigut convidada per diferents sindicats nacionals i per membres de l'executiva de la FIP a integrar-se en aquest organisme internacional i s'està considerant la possibilitat d'afiliar-s'hi.

Fòrum d'Organitzacions de Periodistes (FOP)

L'SPC ha sigut membre fundador del FOP. El seu estatus s'ha vist modificat arran de la nostra integració a la FeSP. En l'actualitat, en formen part. la FeSP, les agrupacions de periodistes de CCOO i UGT i els col·legis de periodistes de Catalunya i Galícia. També era membre del FOP la Federació d'Associacions de la Premsa d'Espanya (FAPE), però a primers d'any va prendre la decisió de retirar-se'n, precisament en el moment que prosperava el projecte bàsic del FOP: l'Estatut del Periodista Professional. La nova directiva de la FAPE, encapçalada per Fernando González Urbaneja, ha decidit repudiar el projecte elaborat pel FOP que actualment és a tràmit al Congrés dels Diputats i que havia estat elaborat al llarg d'aquests anys amb la participació de la FAPE.

Paral·lelament a aquest projecte i inseparable en el seu concepte, el FOP ha elaborat una proposta de Llei de Regulació Laboral dels Periodistes, que preveu la normalització contractual dels periodistes a la peça, limita l'abús dels estudiants en pràctiques i fixa pautes per frenar la vulneració dels drets d'autoria dels periodistes per part de les empreses. Si prospera en els termes actuals el projecte d'EPP, el Govern estarà obligat a tramitar en un termini fix aquesta altra llei.

Formació

- Projecte Leonardo: L'SPC col·labora en l'impuls d'un projecte d'estudi de les necessitats de formació en noves tecnologies al sector de la comunicació que es durà a terme en el marc d'un Projecte Leonardo. Ha estat escollit entre 170 propostes d'altres organitzacions europees. Té una durada de dos anys i serà desenvolupat conjuntament amb cinc organitzacions sindicals i professionals d'Espanya, Portugal, Itàlia, Malta i Noruega que hi han entrat a iniciativa de l'SPC.

Activitats externes

- Cooperació: Hem participat de diferents accions ciutadanes en col·laboració amb d'altres entitats socials. Podríem dir que l'èxit més gran ha estat la campanya a favor del periodista marroquí Ali Lmrabet, que va transcendir el marc del sindicat amb la col·laboració amb la plataforma pro-Ali Lmrabet. En algunes de les iniciatives preses, pràcticament la imatge pública en defensa d'Alí va ser únicament la del sindicat. També es pot fer memòria de les activitats impulsades en col·laboració amb la Plataforma per a la Llibertat d'Expressió en les jornades anuals del 3 de maig. La campanya en contra de la guerra d'Iraq va ocupar la secretaria en col·laboració amb l'Assemblea d'Intel·lectuals, professionals i artistes.

- A favor de la pau: En aquestes mateixes circumstàncies hem tingut una actuació destacada com a membres actius de la Plataforma Cultura i Espectacles Contra la Guerra en la organització de diferents accions públiques i sobre tot en el Concert *Doneu una oportunitat a la pau* del diumenge 30 de març de 2003 a Montjuïc. Vam assumir-hi l'oficina de premsa i la coordinació de la participació de periodistes. Vam poder comptar amb companys com Pere Ortin, Cristina Villanueva, Montse Tejera, Elisenda Roca, Manolo Vázquez Montalbán, Mónica Huguet, Isabel Gaset, Toni Marín, Andreu Buenafuente, Salvador Alsius, Xavier Valls, Salvador Rich, Adam Martí, Miquel Jiménez i Xavier Grasset

Educació i comunicació: Des de les secretaries d'Universitats i estudiants en pràctiques i Projectes es va treballar sobre l'educació en comunicació amb el sindicat USTEC i diverses associacions que centraven la seva feina a l'EduCom. El primer resultat va ser la nostra participació al costat de l'USTEC a les Jornades del PEC (Projecte Educatiu de Ciutat) al novembre de 2002. Hi vam presentar el projecte *Com es fa i es desfà la informació. Aproximació crítica als Mitjans de Comunicació*, que pretén conscienciar el professorat i l'alumnat de secundària de la importància de la informació, entesa com a un dret i com a una obligació, per tal de poder assolir una ciutadania plena. La presentació va ser ben rebuda però el projecte no s'ha dut a terme, tot i que hi ha un esquelet ben definit i mereix un relançament.

Taula per la EduCom: El treball de l'SPC a l'EduCom i les xerrades i el treball amb diferents organitzacions (entre les quals hi ha el col·lectiu AulaMèdia) van impulsar l'Assemblea constituent de la Taula per l'EduCom, el 3 de març de 2003, així com les quatre assemblees successives. La Taula es va entrevistar amb els responsables d'educació de la Generalitat i amb la CCRTV per presentar les seves reivindicacions i projectes i ha aplegat més de 1.000 persones, organitzacions i col·lectius a la firma del manifest presentat el 29 de gener de 2004.

- Visa Off de Perpinyà: Al mes d'agost de 2003, l'SPC va organitzar una exposició fotogràfica al Centre Espanyol de Perpinyà durant la celebració de la mostra fotogràfica *Visa pour l'Image*. Es van presentar prop de 300 imatges de fotògrafs de l'SPC i de Manel Armengol, com a convidat, que va presentar les seves celebres fotografies de 1976 de la transició. Es van aconseguir mencions de l'esdeveniment en premsa i TV, especialment a TV3, amb entrevistes i reiterades cites a l'SPC. Aquest mes de setembre passat vam ser novament convidats a la mostra, però aquesta vegada al Festival *Off Oficial*, patrocinat per l'Ajuntament i la Cambra de Comerç, paral·lel a la *Visa pour l'Image* i amb idèntic ressó. Hi vam exposar més de 140 fotografies i en totes dues ocasions hem obtingut una bona projecció en premsa, amb gran desplegament de ràdio i TV. Part d'aquesta darrera exposició es torna a presentar amb oportunitat del Vè Congrés de l'SPC.

Fòrum Social Europeu: - Una delegació de l'SPC va representar la FeSP al FSE de París, al novembre de 2003, on vam presentar un document

amb la nostra posició en relació a la informació i els mitjans. Aquests fòrums són ideals per difondre el Sindicat. El nostre discurs és ben acollit i es troba en la línia del que fan altres organitzacions d'arreu del món, implicades en el moviment altermundialista. Estratègicament, és un lloc molt bo per treballar en la consecució dels nostres objectius, tant per la unió de forces com per l'atenció amb què es tracten les nostres reivindicacions. S'hi escolta el nostre discurs professional, laboral i social amb total naturalitat i acceptació.

- En memòria de Xosé Couso: El 3 maig 2004, coincidint amb el Dia Internacional de la Llibertat de Premsa, vam organitzar un acte a l'Ateneu Barcelonés en memòria de Xosé Couso. Hi van participar Carlos Benito, periodista i representant de la família Couso; Carlos Hernández, excorresponsal d'Antena3 a l'Iraq; Eduard Sanjuan, periodista de TV3; Josep Lluís Asensio, president d'ISO i Enric Bastardes, secretari general de la FeSP. L'acte va suscitar més interès entre la ciutadania que entre els professionals de la informació.

Entorn professional i sindical

Des del seu naixement l'SPC s'ha caracteritzat per impulsar una política de bona entesa amb les organitzacions sindicals i professionals d'àmbit català i d'arreu de l'Estat. Sempre hem entès que la nostra presència ha de servir a l'enfortiment de l'organització dels periodistes i que cal prendre-se-la com a una contribució a la lluita comú i no com a una disputa per l'espai. De fet, és innegable que la nostra presència ha aportat a la lluita organitzada dels treballadors a professionals de la informació que sota altres models no estaven disposats a participar-hi. La nostra proposta ha tingut, de forma cíclica, respostes variades i malauradament moltes vegades hi ha actituds que, més enllà de la lògica disputa per la representativitat, vulneren la lleialtat sindical que hauria de regir. Això no ha de modificar i no modificarà la nostra visió de la lluita; no defensem sigles, sinó un projecte de dignificació de la professió que fa una crida a la unitat d'acció en la defensa dels nostres drets.

Igualment, moltes vegades tampoc s'entén el nostre caràcter de sindicat professional que, sense competir amb altres associacions professionals, no es limiten a les reivindicacions laborals. Des de sempre hem entès que l'SPC es sosté sobre fonaments laborals i professionals i que, precisament, haver pretès dissociar aquests dos elements inseparables a la nostra professió ha portat a l'actual degradació dels nostres drets. Per això, estem disposats a seguir participant en tots els àmbits de la nostra professió i s'equivoca molt qui suposi que l'SPC marcarà límits –en funció del que és laboral o professional– a la seva presència en alguna franja de l'actuació dels periodistes o disminuirà la seva fermesa en el compliment dels seus objectius fundacionals.

El que queda per fer

Aquest és un atepèit resum del que aquesta Junta ha pogut fer en els darrers quatre anys i que no és altra cosa que una continuïtat del trajecte ja marcat pels companys que ens han precedit en aquesta responsabilitat.

Creiem que hem realitzat una bona tasca dins de les nostres possibilitats organitzatives i les limitacions de les nostres capacitats personals. El que podem assegurar a les companyes i companys afiliats és que fins i tot en els moments més difícils no ens ha faltat il·lusió ni voluntat de treball. De totes maneres, hem d'admetre que encara queda molt per fer. Les degradades condicions de treball que va trobar l'SPC en els seus orígens i que van motivar el seu naixement ens obliguen a un gran esforç per assolir la recuperació de la nostra dignitat laboral i professional.

Per això, volem reprendre en aquest darrer apartat la crida a la professió perquè tothom prengui plena consciència del que signifiquen els projectes d'Estatut del Periodista Professional i el necessari i immediat de Regulació Laboral dels Periodistes. Les veus de les empreses i dels periodistes que actuen al servei dels seus interessos insistiran en els pròxims mesos en els seus atacs i en la tergiversació dels continguts de tots dos projectes. Ja els hem sentit dir que al mateix temps són intervencionistes, franquistes, soviètics.... La contradicció en els qualificatius ja demostra la seva inconsistència. Ells disposen de tots els mitjans per difondre l'engany, però nosaltres estem a les redaccions i hem de fer tot el possible perquè cap company caigui al parany. És l'obligació de totes i de tots nosaltres.

Presentem aquest informe de la nostra actuació al V Congrés del Sindicat de Periodistes de Catalunya per a la seva avaluació.

Barcelona, 29 d'octubre de 2005